

• ESIETENDUSED

«Porgy ja Bess» RAT «Estonias»

Stseen «Porgy ja Bessi» lavastusest. Bess — Haili Sammelselg, Sporting Life — Viktor Gurjev.

«Estonia» teatril on traditsiooniks lõpetada aasta uue lavastusega. Selle aasta viimaseks esietenduseks on kaasaja ooperiliteratuuri üks huvitavamaid teoseid — G. Gershwini ooper «Porgy ja Bess».

George Gershwini muusika väljendab eredalt USA rahvusliku muusikakunsti parimaid jooni. «Gershwini muusika on alnuke tõeline ameerika muusika,» rõhutas korduvalt Arturo Toscanini.

Gershwini loomingust on eriti populaarsed «Rapsoodia», klaverikontsert fa-mažoor, sümfooniline süit «Ameeriklane Pariisis», operetid «Ma laulan sinust» ja «Las mürtsub orkester», peale nende mitmed lüürilised laulud. Ta on loonud muusikat filmidele. Gershwini loomingu tippteoseid on ooper «Porgy ja Bess». See ooper tegi tema nime maailma-kuulsaks.

Ooper «Porgy ja Bess» on loodud dramaturg Heywordi näidendi «Porgy» põhjal, mis kõneleb kibedat tõe Ameerika neegrite raskest elust.

Et neegrite saatust paremini tundma õppida, sõitis helilooja Lõuna-Carollnasse. Ta asus elama

neegrite kalurikülla. Gershwin kirjutas seal üles palju neegrimeloodlaid, millest kujunes materjal uue ooperi jaoks.

«Porgy ja Bess» esietendus 30. septembril 1935. aastal Bostoni teatris «Guild». Lavastajaks oli režissöör Rouben Mamoulian. Peaosades esinesid Todd Duncan ja Anne Brown. Mõne aja pärast tuli «Porgy ja Bess» lavale ka New Yorgis. Tänu oma rahvalikkusele on ooper kõlkjal tunnustuse võitnud. 1955. a. lavastati «Porgy ja Bess» Milaano «La Scalas».

1959. aastal valmis Hollywoodi režissööril Otto Premingeril ka ooperfilm «Porgy ja Bess», mille peaosades esinesid sellised filmikuulsused, nagu Sidney Poltner ja Dorothy Dandrige.

Nüüd on «Porgy ja Bess» jõudnud Udo Väljaotsa lavastuses ka tallinnlasteni. Porgy osas esinevad T. Maiste ja G. Ots, Bessi osas H. Sammelselg ja L. Panoval, Crowni kehastavad G. Taleš ja E. Kärvet, Serenat A. Külvand ja T. Jaaksoo. Telstes osades esinevad M. Haamer, J. Solovjova, K. Karask, V. Gurjev, A. Aasma, I. Orav jt.

J. KRUIUS